

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2008, č. j. 2 Cad 2/2007 - 117,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2008, č. j. 2 Cad 2/2007 - 117, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 3. 9. 2008, č. j. 2 Cad 2/2007 - 117, neustanovil žalobci zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu ze dne 28. 5. 2008, č. j. 2 Cad 2/2007 - 80, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2006, č. j. 2006/79386 - 212, a ze dne 27. 12. 2006, č. j. 2006/79081 - 212. V odůvodnění soud uvedl, že ze zprávy České správy sociálního zabezpečení zjistil, že žalobci byl vyplacen doplatek na důchodu za období od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007 ve výši 203 997 Kč. Žalobce k výzvě městského soudu předložil „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, v němž uvedl, že je ženatý, nemajetný a bez příjmů, stejně i jeho manželka je nemajetná a bez příjmů, a společným majetkem je rodinný domek. Žalobce v tomto formuláři výslovně uvedl, že se domnívá, že je osvobozen od soudních poplatků ze zákona a není zaměstnán z důvodu údajného „poškození“ soudem a žalovaným. Soud po posouzení majetkových a finančních poměrů žalobce dospěl k závěru, že vzhledem k tomu, že žalobce získal peněžní částku větší hodnoty, o níž se v „potvrzení“ ze dne 26. 8. 2008 nezmínil, a proto po změně majetkových poměrů již nelze považovat žalobce za

osobu nemajetnou a nemající finanční prostředky k zajištění zástupce, a nejsou tedy dány předpoklady pro osvobození žalobce od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, kterou podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítá, že je podle svého mínění osvobozen od soudních poplatků podle zákona č. 541/1991 Sb., o soudních poplatcích, a dále odkazuje na některé rozsudky Nejvyššího správního soudu, kterými byla obdobná rozhodnutí městského soudu o neustanovení advokáta, zrušena. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek § 102 a § 104 s. ř. s. Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 8, první věta, s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

V odůvodnění napadeného usnesení se městský soud nevyjádřil k tomu, zda ustanovení zástupce je třeba k ochraně práv stěžovatele, když zřejmě vyšel z toho, že splnění této podmínky je již bez dalšího dáno tím, že v řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem

Městský soud vyšel při posuzování majetkových a výtěžkových poměrů stěžovatele ze zjištění, že Českou správou sociálního zabezpečení byl žalobci dne 26. 9. 2007 vyplacen doplatek na důchodu ve výši 203 997 Kč, a že žalobcem předloženého k výzvě soudu „Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od

soudních poplatků“, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy a je spoluvlastníkem rodinného domku.

Městský soud z uvedeného usoudil, že žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť mu byla vyplacena částka ve výši 203 997 Kč jako doplatek na důchodu a tato částka, o níž se žalobce nezmínil, je natolik značná, že umožňuje žalobci zajistit si případné právní zastoupení sám. Tyto závěry shledal Nejvyšší správní soud nesprávnými.

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí konkrétní námitky proti napadenému rozhodnutí městského soudu, toliko odkazuje zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 17/2008. Tímto rozsudkem ze dne 24. 4. 2008, č. j. 4 Ads 17/2008 - 74, bylo zrušeno rozhodnutí krajského soudu o neustanovení advokáta pro žalobní řízení stěžovateli a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud odůvodnil své rozhodnutí mj. tím, jestliže i pro případ, že by Česká správa sociálního zabezpečení opravdu stěžovateli finanční částku ve výši 203 997 Kč vyplatila jednorázově, nelze pominout skutečnost, že se jedná o doplatek důchodu za období od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007. Pokud by stěžovatel obdržel tyto finanční prostředky jednorázově, nelze odhlédnout od toho, že po celé uvedené období byl stěžovatel bez příjmů, případně si musel vystačit se sociálními dávkami. Za této situace by bylo velmi nespravedlivé uvedený příjem stěžovateli započítat pro posouzení nároku na osvobození od soudních poplatků, aniž by soud zohlednil k jakému časovému úseku se tento příjem vztahuje. Podle názoru soudu při posuzování splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků v situaci, kdy Česká správa sociálního zabezpečení po určitou dobu účastníku řízení nevyplácela důchod, musí soud pozdější doplatek důchodu za toto období rozpočítat na jednotlivé měsíce, k nimž se doplatek vztahuje. Nejvyšší správní soud proto v daném případě usoudil, že stěžovatel nemá dostatečné prostředky a splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Z podání stěžovatele je tedy zřejmé, že se ztotožňuje s důvody, které 4. senát Nejvyššího správního soudu vedly k zaujetí názoru, že stěžovateli měl být advokát soudem ustanoven. 6. senát Nejvyššího správního soudu respektuje toto rozhodnutí (v opačném případě by bylo nutno ve smyslu platné právní úpravy věc předložit rozšířenému senátu tohoto soudu).

Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému uzavírá, že v posuzované věci je na místě postupovat obdobně a stěžovateli měl proto být k jeho žádosti ustanoven advokát, neboť samotná částka ve výši 203 997 Kč - doplatek na důchodu za období od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007 ve výši 203 997 Kč, nemůže být důvodem pro neustanovení advokáta pro řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že městský soud tak neučinil, shledal Nejvyšší správní soud napadené usnesení nezákonným ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační důvod byl tedy prokázán, proto Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2008, č. j. 2 Cad 2/2007 - 117, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém městský soud ustanoví stěžovateli zástupce z řad advokátů. Uvedeným právním názorem je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán.

V novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu